

VERSCHIJNT

Alle dagen, behalve Zon- en Feestdagen.

ABONNEMENTSPRIJS:

Voor 's Gravenhage per 3 maanden . . . . . f 4.50.
Voor de overige steden des Rijks . . . . . 5.50.

ZONDAG 5, MAANDAG 6 AUGUSTUS.

UITGEVER-DIRECTEUR:

C. H. SUSAN, Jr., te 's Gravenhage.

Hoofd-Correspondenten M. Schooneveld en Zoon,
Beurssteeg, te Amsterdam.
Brieven franco aan het Bureau De Grondwet.
Jan Hendrikstraat, n°. 259.

PRIJS DER ADVERTENTIE

Van één tot zes regels. 1.00
Voor elken regel meer. 1.00
Behalve de 35 ets. zegelgeld.
Aankondigingen van geboorte, huwelijk en overlijden
worden geplaatst tegen betaling van f.1, het zegel-
regt daaronder begrepen.

Meer dan alle redeneringen over de al of niet doel-
treffende werking der nieuwe Armenwet zijn de voor-
beelden uit het dagelijksche leven, die door den Com-
missaris des Konings in de provincie Zuid-Holland
worden medegedeeld in zijne merkwaardige circulaire
van den 24 Julij jl., waarbij de gemeente-besturen
worden uitgenoodigd tot naauwgezette naleving der
bepalingen, vervat in het vierde hoofdstuk der ge-
noemde wet.

Ten gevolge van de verkeerde rigting, welke de
bijzondere liefdadigheid door het subsidiestelsel heeft
aangenomen, gaat men zóó ver, dat ik, bij gelegenheid
mijner rondreizen in deze provincie, tot mijn leed-
wezen meermalen bij het bespreken van dit onderwerp,
door onderscheidene leden van de Gemeenteraden heb-
hooren beweren, dat aan hoofdelijken omslag tot be-
strijding van de aan het armbestuur te verstrekken
subsidie, verkieslijker is, dan het bezigen van aan-
drang, om daarin door ruimere liefdegaven te doen
voorzien; omdat er steeds sommigen worden aange-
troffen, die zich aan het laatste onttrekken, en alzoo
degenen, die meer dan vroeger in de collecten bij-
dragen, minder de armen dan wel zoodanige liefde-
looze mede-ingezetenen te gemoet komen; daar deze
zoo doende in hunne bijdragen, ten behoeve der
gemeentekas, worden verligt.

En zoo ook is de invloed der bijzondere liefdadig-
heid nadeelig op de kerkelijke liefdadigheid.

Het is, naar ik vernemen heb, dat de gemeentekassen,
terwijl allerhande nieuwe liefdadige instellingen, door
particulieren opgericht, ruime bijdragen erlangen, de
collecten, ten behoeve der kerkelijke en burgerlijke
armbesturen, van jaar tot jaar verminderen, de sub-
sidien uit de gemeente-kassen, waar die eenmaal wor-
den verstrekt, steeds vermeerdere en niettegenstaande
de toenemende bloei en welvaart, welke ons gelukkig
Vaderland geniet, het getal bedeelde steeds toeneemt.

Het kwaad ligt dus daar, waar het door ons steeds
aangewezen werd, in den ziekelijke kerkelijken toe-
stand; zoodat wij ook in het gevoelen van den Com-
missaris des Konings niet kunnen deelen, die de
oorzaken van dit verschijnsel in de eerste plaats toe-
schrijft aan het verstreken van subsidie uit de Ge-
meentekas, waardoor aan de eene zijde de verzorging
der armen ongemerkt, meer en meer als eene be-
moeying van het openbaar gezag wordt beschouwd,
en de bijzondere liefdadigheid zich ongeroepen en
onverplicht heeft geacht daarin te voorzien; terwijl
aan de andere zijde de Armbesturen, door de ge-
makkelijkheid om fondsen ter hunner beschikking te
krijgen en door het vooruitzicht, dat bij het bestaan
ven een tekort aan het einde des jaars, daarin uit
de Gemeentekas zal worden te gemoet gekomen,
minder naauwlettend zijn geworden in het verstreken
van hulp.

De ziekelijke kerkelijke toestand, wat men noemt
een toenemende geest van onkerkelijkheid, heeft de
kerkelijke liefdadigheid doen kwijnsen en haar verder
alle kleur en geur ontnomen door de vermenigvaldi-
ging van nieuwe particuliere liefdadige instellingen.
Daar ligt de oorzaak van het kwaad, en, gelijk het
meer gaat, werd het geneesmiddel erger dan de kwaal.
In plaats dat de kerkelijke liefdadigheid zich bloot
bepaalde tot haar eigenaardig standpunt; niet meer uit-
reikende dan haar door de liefdadigheid ter uitreiking
was toevertrouwd, waren er redenen, die haar bewo-
gen om de hulp en ondersteuning der Gemeentekas
aan te roepen, en die redenen lagen in een minder
naauwgezette, wij zeggen het ronduit, in eene onbe-
dwongen zucht, om te bedeelelen zooveel men kon. Meer-
ders naauwgezetheid moest met onbekrompenheid van
middelen gepaard gaan, en het diakonaat, oorspron-
kelijk een patronaat over de armen, onttaarde weldra
in een bloot bureau de bienfaisance, waar de statistieke
bijzonderheden van ieders huishoudelijke gesteldheid tot

maatstaf van bedeeeling strekten; maar . . . met een
waas van godsdienstigheid, of kerkelijkheid overto-
gen. Zoodra de Gemeentekas de ingeroepen hulp
tot stijving der middelen verloorde, geraakte alle
aandrag tot spaarzaamheid en ingetogenheid ver-
loren en wat nu meer duidelijk in het oog valt,
bleef van dien tijd af niet onopgemerkt: het getal
bedeelde nam toe; want het behoeft geen betoog,
dat onbedachte bedeeeling aan elk, die ze niet volstrekt
benoodigd heeft, het bederf is der geringe standen en
eene der voorname oorzaken van toenemend paupe-
risme.

Dat is het regte woord voor de juiste uitdrukking
van de zaak: onbedachte bedeeeling en wat nog beter
onze meening te kennen geeft, ondoeltreffende onder-
steuning; dat is het, wat aan de eene zijde de collec-
ten doet verminderen en aan de andere zijde het pau-
perisme bevordert. Waarheid is het, wat de Commis-
saris des Konings zegt: "Wil men deze verderfelijke
wijze van bedeeeling tegengaan, wil men de leden der
kerkelijke gemeente nopen tot ruimere gaven, dan
moet met kracht een beter stelsel van bedeeeling aan-
genomen worden."

Zal dat stelsel van bedeeeling een gevolg zijn van de
inkrimping of intrekking van het gemeente-subsidie?
De Commissaris des Konings is van dat gevoelen en
meent dat de leden der kerkelijke gemeente, zich tot
ruimere gaven opgewekt zullen gevoelen, wanneer zij
weten dat het Armbestuur geen ander middel heeft,
om in de behoeften hunner arme medeleden te voor-
zien.

Wij zijn van een ander gevoelen. Immer, de vrees
was maar al te zeer gegrond, die bij gelegenheid van
de behandeling der armenwet aan den dag werd gelegd,
dat de bestuurders van de kerkelijke en bijzondere
instellingen van liefdadigheid, Diakenen en Armver-
zorgers van de hun bij de Wet toegekende vrijheid
misbruik zullen maken, zich tot de ondersteuning
of verpleging van eenige weinige zullen bepalen, en al
de overige behoeftigen, in wier verzorging volgens den
waard der instelling door hen moest worden voorzien,
aan het Algemeene Armbestuur of de gemeente zullen
overlaten, waardoor de vermindering of intrekking
van de subsidiën aan kerkelijke Armbesturen tot ver-
meerdering der uitgaven voor het Algemeen Armbes-
tuur zoude leiden, en in stede van de plaatselijke
kassen te verlichten, daarop nog grooter bezwaar zoude
brengen.

En dat dit werkelijk alzoó reeds het geval is, kan
den Commissaris des Konings in de provincie Zuid-
Holland niet onbekend zijn of blijven. Zoo men slechts
in vergelijking treedt van de vermindering van het
subsidie, waar zulks plaats vond, tegenover de ver-
meerdering der uitgaven wat de gemeentekas voor de
burgerlijke armbesturen, voor inrigtingen tot werkver-
schaffing, voor verpleging van personen in de Kolo-
niën van Weldadigheid: alras zal het blijken of bloote
vermindering van subsidie op zich zelf een afdoend
middel is, om de burgerlijke gemeente van den last
der armenzorg te ontheffen; en of daarmee niet an-
dere maatregelen behooren gepaard te gaan, die beter
het doel kunnen bevorderen, dat de armenwet wel
beoogt maar niet kan verwezenlijken; dat namelijk, "de
verzorging der armen aan de kerkelijke en bijzondere
liefdadigheid wordt overgelaten."

Dat doel zal niet bereikt worden door circulaire
aan de gemeentebesturen, om ze tot bezadigd overleg
en gepaste standvastigheid aan te sporen, de verkeerde
rigting, welke de armen-bedeeeling onder de vroegere
wetgeving heeft genomen, wordt door de artikelen
20—22 de wet bestendigd; want de ongemotiveerde
weigering van eene diakonie legt aan de burgerlijke
gemeente eene verplichting op, waaraan zij zich niet
dan met opoffering van hare zedelijke kracht kan ont-
trekken, en de geest van losbandigheid in den eigen-
lijken zin des woords is te zeer doorgedrongen bij de
diakonien om op eenig bezadigd overleg met de ge-
meentebesturen te kunnen rekenen.

In de Nieuwsbode van 30 Julij vinden wij een arti-
kelje over de zaak van Koekengen, waarop wij gaarne
het volgende antwoord geven:

Wij zijn het eens, dat de wet op de kerkgenoot-
schappen op die zaak niet van toepassing is; wij, om
de eenvoudige reden, dat de vergunning tot het bou-
wen van een R. C. Kerk te Koekengen lang vóór de
uitvaardiging van die wet is verleend.

Zoo zou het óók zijn, wanneer, om bij het tot op-
heldering gegeven voorbeeld te blijven, in Mei 1853
vergund was eene R. C. Kerk te 's Gravenhage te bou-
wen op het Plein.

Als nu het stedelijk bestuur van de residentie, dat
met den inhoud der concessie bekend was, het gewes-
telijk bestuur, dat met het toezigt over den opbouw
was belast, en de Minister, die het besluit der ver-
gunning contrasigneerde, in één woord, als het uit-
voerend gezag, binnen den kring zijner bevoegdheid,
wat buiten tegenspraak is, heeft gedoogd, toegelaten
of vergund, dat die kerk op de Groenmarkt is neder-
gezet, dan bezit dat uitvoerend gezag geen regt, hoe-
genaamd, om den last te geven tot verplaatsing door
afbraak en opbouw ter bestemder plaatse; dan beschou-
wen wij het zelfs nog hoogst twijfelachtig, of die ver-
plaatsing mogt geschieden zonder bewilliging der be-
langhebbenden, al ware het ook buiten hunne kosten.

Zoo de belanghebbenden op een ander terrein dan
dat waarvoor vergunning was verkregen, eigenmagtig
en willekeurig de grondslagen hadden gelogd van het
op te trekken kerkgebouw, zou onze meening geheel
anders zijn; zoo zij de wijziging in die vergunning
hadden gevraagd, gelijk zij die natuurlijk hebben ge-
vraagd, en niet verkregen, waarvan het tegendeel even-
wel blijkt: men kon en moest gelasten, dat de inhoud
der concessie stiptelijk werd nageleefd.

Op die wijze wordt het regt gehandhaafd, zonder
aanzien van personen of omstandigheden, zonder aan-
zien van godsdienstige gezindte.

Als op eene merkwaardige bijdrage, hoezeer de staat-
kundige beginselen in ons land meer en meer wortel
schieten, vestigen wij de aandacht op hetgeen de heer
VAN RIJCKEVORSEL in de zitting der Eerste Kamer van
12 Julij zeide.

"Het is eene voortzetting van het stelsel in de laatste jaren
in Nederland aangenomen en gisteren op nieuw bekrachtigd, den
arbeid vrijer te laten; ontheffing van lasten die op den arbeid
drukken; de gemeenschap met andere volken bevorderen, maar
niet door kunstmiddelen, niet door premien. Dat stelsel, Mijne
Heeren, ben ik van gansch harte toegedaan. Ik ben op dien
leeftijd gekomen, dat ik mij op eenige ondervinding mag be-
roepen, en dat ik niet zoo ligt verdaebt zal worden mij aan
illusien over te geven. Maar ik meen dan toch dat men als
staatsman, als wetgever, naar een vast stelsel handelen moet en
dat men niet in het eene geval alle bescherming moet afweren
en in het andere met beide handen vasthouden. Economisch dus
is er in mijne oogen tusschen de drie wetten, afschaffing van
den accijs op het gemaal, inkorting van premien aan de raffi-
nateurs verleend bij den accijs op de suiker, en afschaffing van
de belasting op het tonnegeld, een zeer naauw verband. Mijn
gevoelen is uitgedrukt in het Verslag der rapporteurs, waar ge-
sproken wordt van die leden, die zich overtuigd hielden, dat de
voorgestelde verhooging van de opbrengst van den suiker-accijs
niet die rampzalige gevolgen zal hebben, die sommigen zich
daarvan voorspiegelen, maar meenden dat men tevens de geheele
zaak van een hooger standpunt moest beschouwen. Sedert de
laatste jaren, lezen wij daar, heeft de wetgeving van Neder-
land geheel gebroken met het beschermend stelsel: de wetenschap
heeft dat stelsel veroordeeld en de ondervinding, ook in ons
vaderland, is daar, om te bewijzen, dat de wetenschap juist
heeft geleerd. Op het gebied echter der suikerraffinade is, als bij
uitzondering, het protectie-stelsel in volle kracht toegepast, en
zoo als bij dat beginsel gewoonlijk geschiedt, is daardoor een
gedwongen en gekunstelde toestand geboren, die, hetzij men op
dien weg voortga, hetzij men terugtrode, altijd moeijeligheden
baren zal. De premien bij den uitvoer, die moesten strekken om
deze industrie te bevorderen, hebben, gelijk de tegenstanders
der voordragt zelve verklaren, haar doel niet bereikt. Want met

cijfers wordt aangetoond, dat de raffinaderijen niet bloeien; dat de in die fabrieken gestoken kapitalen nauwelijks rente afwerpen. Wij hebben het hooren verklaren hoe de grootste fabriek nauwelijks eenige rente afwerpt en dat de aandelen in die vennootschap ongeveer op één derde van het nominaal kapitaal zijn teruggegaan!

Er blijft dus wel niet anders over dan terug te keeren tot den eenvoudigen weg, en langzamerhand met groote omzigtigheid elke bescherming ook bij deze industrie te doen wegvallen. Hetgeen nu wordt voorgesteld staat gelijk met eene vermindering der premie, en het mag dus aangemerkt worden als een eerste stap op den weg die uitloopt op slaking van alle banden en gelijkstelling van deze met elke andere nijverheid.

Er is geen tak van industrie die sterk wordt bevoorrecht, of hij kan zich beroepen op vele voordeelen, die hij afwerpt voor de arbeidende klasse, voor handel- en nijverheid, voor scheepvaart; er is geen tak van industrie, die wordt bevoorrecht, of hij zal opkomen tegen iedere vermindering van die bescherming en daarvan een duister tafereel ophangen. En ik erken het, Mijne Heeren, wanneer men alleen het oog slaat op dien tak van industrie en op de voordeelen, welke hij aan het algemeen afwerpt, dan behoort er, wanneer men zich niet op een hooger standpunt plaatst, eenige moed toe om die bescherming in te krimpen. Wij herinneren nog ons allen levendig, hoe in de Tweede Kamer, in de Eerste Kamer der Staten-Generaal en daar buiten tijdens de discussie over de scheepvaartwetgeving in 1850, de laide kreet opging, dat wanneer die wetten doorgingen, en de bescherming tot hertoe aan onze scheepbouwmeesters toegekend werd ingetrokken, dan die voorname tak van nationale industrie, te recht misschien de voornaamste genoemd, geheel vernietigd zou worden. Dat zeiden toen ook zaakkundigen, Mijne Heeren; dat heeft velen destijds teruggelaten om hunne stem aan die wetten te geven, en wat heeft de ondervinding geleerd? Dat sedert de concurrentie ook voor vreemde werven geopend, sedert de vreemde schepen op gelijken voet met de Nederlandsche in onze havens zijn toegelaten, onze scheepswerven hebben gebloeid meer dan ooit te voren.

Het mag niet onopgemerkt blijven, dat bij gelegenheid der beraadslagingen over de verschillende wetsontwerpen, die betrekking hadden tot 's Rijks belastingstelsel, door den tegenwoordigen Minister van Finantien beginselen zijn verkondigd, die, wel verre van te strooken met de tegenovergestelde rigting, integendeel de meeste overeenstemming doen blijken met de grondslagen welke de constitutionnele partij steeds heeft verlangd, dat bij eene hervorming van het bestaande stelsel niet uit het oog zouden verloren worden.

Zoo zeide de Minister in de zitting van den 10 Julij:

Wat toch, wanneer wij niet alleen naar het verleden, maar naar de toekomst zien, is op het algemeen gebied van de staathuishouding de grootste moeilijkheid, die wij te gemoet gaan? Zij bestaat daarin, Mijne Heeren, dat alle voorwerpen meer en meer duur zullen worden. De enorme vermeerdering van productie der edele metalen moet te weeg brengen, dat zij gedeprecieerd worden, dat alle voorwerpen langzamerhand duurder worden; het zal u niet bevreesden dat dit vooral mijne opmerking heeft moeten trekken wegens de betrekking, die ik vroeger de eer had te vervullen. En wanneer wij dan die toekomst te gemoet gaan, waarbij alles langzamerhand duurder wordt, dan moet het in het oog vallen, dat dit in de eerste plaats de levensmiddelen zal treffen en dat, naar mate die duurder worden, terwijl door de groote bevolking het aanbod nog op de meeste plaatsen, ik wil niet zeggen dat op de eene of andere plaats daarvan geene afwijking kan plaats vinden, doch daar over het algemeen genomen het aanbod van handen nog groter is dan de navraag, de dagloonen niet in evenredigheid van de prijzen der levensmiddelen stijgen. Ik geloof dat eene voorzichtige regering dit niet uit het oog mag verliezen.

Wanneer men overtuigd is, dat de prijs der levensmiddelen steeds zal klimmen; dat dus meer en meer de aandrang zal geboren worden, een aandrang niet alleen uit een politiek oogpunt om de Regering te bemoeijelijken, maar uit een echt philanthropisch, van de zijde van hen wien het lot der mindere bevolking wezenlijk ter harte gaat, dat de belastingen niet langer den prijs der levensmiddelen mogten verhoogen, dan zal elke andere afschaffing van belastingen toch dien wensch niet verminderd hebben.

Die beginselen werden op nieuw gehuldigd bij de beraadslagingen over de verhooging der opbrengst van den suiker-accijns. Eene voorname vraag: of die verhooging kwam ten laste der consumenten of wel ten bezware der raffinadeurs? werd ter sprake gebracht.

De heer VAN DAM VAN ISSELT zeide:

Wanneer men nu zegt: Ja, de consumenten zullen het betalen, dan zou ik het gaarne aannemen en ik voor mij zelven niet het minste bezwaar er in zien om de suiker, die inderdaad een voorwerp van weelde is en waarvan men zich kan onthouden niet alleen te verhoogen met f 10 per honderd pond, maar zelfs met f 20 en f 30. Wanneer ik de zekerheid had, dat het den consument zou treffen: ik zou geen oogenblik aarzelen mijne stem aan de wet te geven.

De Minister stemde daarmede in.

Ik geloof dat het oorspronkelijk denkbeeld van het wetsontwerp is geweest, dat de suiker niet is een voorwerp van eerste levensbehoefte, maar van weelde, en dat daarop eene zekere belasting en accijns kon gelegd worden. Men had kunnen uitgaan van het beginsel om zich niet te bekommeren over de geraffineerde suiker, die uitgevoerd wordt, ook niet om de ruwe suiker, die ingevoerd wordt, maar zich hebben kunnen bepalen om van alle popd geraffineerde suiker, die uit de fabriek in de inlandische consumtie komt, den accijns te heffen. Men heeft echter gemeend dat het niet aldus te moeten iurigen, waardoor een moeilijke en onredelijke toezigt op elke fabriek had moeten worden ingesteld, en heeft den fabrikant liever vrij willen laten.

Gewis door den Minister werd met de daad het beginsel gehuldigd, dat voorwerpen van eerste levensbehoefte niet door den rijks-accijns mogen getroffen worden, maar wel die van weelde, — dat beginsel is het beginsel waarvan de toepassing door de constitutionnele partij is doorgedreven; en wij hopen den Minister van Finantien ook in het vervolg denzelfden weg te zien inslaan.

Buitenland.

ALGEMEEN OVERZICHT.

Uit Parijs werd gister geen nieuws van eeninge aanbelang medegedeeld. Een der correspondenten van de *Indep. Belge*, die gister sprak van een eigenhandigen brief, welke de soeverein van Oostenrijk aan Keizer Napoleon zou hebben gezonden, meldt thans dat de generaal de Letang eergister uit Parijs moest vertrekken als overbrenger van het antwoord van den Keizer der Franschen.

Bij die gelegenheid komt die correspondent op de geruchten terug, welke vredesgezind luiden en waartoe deze briefwisseling aanleiding gegeven heeft, zonder zich nog aansprakelijk te stellen voor de geloofwaardigheid daarvan.

Volgens berigten over Weenen ontvangen zou de expeditie naar Bessarabie meer en meer waarschijnlijk worden. Men weet, dat wij, wat ons betreft, er aan twijfelen of door de geallieerden wel iets stelligs te dien aanzien zou bepaald worden, vóór dat men weet welke de uitslag is der nieuwe poging, die tegen den Malakoff-toren wordt ondernomen.

Te Weenen werd op de dagteekening der laatste berigten gezegd, dat de toestand der Turken op de grenzen van Azie zoo verontrustend was geworden, dat de hoofden der geallieerde legers in de Krim, over dien staat van zaken zeer bezorgd, bekwame officieren naar die streken zouden hebben gezonden, waaronder men zelfs den generaal Niel noemde, teneinde middelen aan te geven tot redding van Erzerum en Trebizonde.

Kars werd van nu af als verloren beschouwd. Juist de naam van generaal Niel, welke voor deze expeditie genoemd werd, doet ons op onze hoede zijn om geen onvoorwaardelijk geloof aan dit gerucht te hechten.

Bij de diplomatische congés, welke wij reeds vermelden moet men ook voegen dat van graaf Esterhazy, afgezant van Oostenrijk bij het hof van Rusland.

Het dagblad van St. Petersburg deelt enige uittrekselen mede uit de verslagen van Prins Gortschakoff, nopens de gebeurtenissen, welke tot den 17 Julij in de Krim plaats hadden, dus omtrent reeds bekende feiten. Zoo geeft de Russische opperbevelhebber verslag van de uitvallen, welke den 14 en 16 Julij plaats grepen, zonder het cijfer der verliezen op te geven. Hij voegt er bij, dat die aanvallen met gunstigen uitslag werden bekroond in dien zin namelijk, dat op de punten, waar zij plaats hadden, de werken der belegeraars vernield werden. De werken voor de inwendige verdediging der stad werden onder het vuur der geallieerden voortgezet.

Beiderzijds hebben in de vallei van Baidra verkenningen plaats gehad.

Het bombardement tegen Ghenetchi, waaromtrent de admirals der geallieerden geene de minste mededeeling gedaan hebben is met minder of meerder kracht voortgezet gedurende de dagen van 4 en 9 Julij. De maritieme krachten, welke aan de operatie deel namen waren afwisselend in getal en bestonden hoofdzakelijk uit kanonneersloepen ondersteund door schepen van veel grooter tonnage.

Prins Zabanoff, welke dit punt der kust verdedigt, zegt geen woord omtrent de vernieling der brug, over de engte van Genitchi opgerigt.

Uit Dantzig wordt, dd. 2 Augustus gemeld:

De *Princess Alice* is den 31 Julij te Nargen aangekomen. De gesteldheid der geallieerde vloot was nog dezelfde. Eenige batterijen te Gotha, zijn door haar vernield. Binnen zeer korten tijd zag men echter gewigtige gebeurtenissen te gemoet.

De leeningen volgen elkander op, en wij kunnen er bijvoegen, gelijken op elkander, wat betreft de snelheid, waarmede het voorwerp, waartoe zij bestemd zijn, de bronnen verzweigt, welke zij ter beschikking van de Staten stellen.

Nauwelijks is de inschrijving voor de groote Fransche leening gesloten, en ziet, de Engelsche regering doet insgelijks een beroep der kapitalen.

Enige maanden geleden ging zij eene belangrijke leening aan: gister werd bij boodschap der Koningin aan het Parlement medegedeeld, dat er eene tweede leening zal worden uitgeschreven van zeven miljoen ponden sterling.

Men weet, dat het grootste gedeelte der Deutsche regeringen de laatste beslissing van den rijksdag niet hadden afgewacht om haar gewapend contingent te verminderen en op een voet te brengen meer in verhouding met hare geldelijke hulpbronnen. Oostenrijk en Beijeren zullen aan dien maatregel eene nieuwe uitbreiding geven, door over te gaan tot den verkoop van eene zekere hoeveelheid paarden van hunne kavalerie, en door gedeeltelijke opheffing der verbodsbepalingen, welke ze te dien opzichte meenden te moeten maken.

De Tweede Kamer van Hannover is eergister ontbonden, onmiddellijk nadat het nieuw kabinet geïnstalleerd was. Dit is de eerste daad eener constitutionnele worsteling, waarin geheel Duitschland betrokken is en welke veel uitbreiding erlangen kan. De oorzaken daarvan zijn onzen lezers bekend. Het *Journal des Débats* wijdt daaraan een uitvoerig artikel.

De Rijksdag van Hessen-Darmstadt is bij groot-hertogelijk besluit van 30 Julij voor onbepaalden tyd uiteengegaan.

Den 26 Julij is te Rome een geheim consistorie gehouden. Men verzekert, dat daarin belangrijke besluiten ge-

nomen zijn betrekkelijk de met Piemont gerezen moeilijkheden. Daarvan is echter nog niets uitgekomen.

Uit Madrid worden eenige feiten medegedeeld, welke wij niet dan onder voorbehoud hier terug geven; want zoo het gewigt hier berigten aan den eenen kant verbiedt ze met stilzwingen voorbij te gaan, aan de andere zijde zijn zij van te ernstigen aard, om ons voor hunne juistheid aansprakelijk te stellen. Het zou, namelijk, niet meer of minder gelden dan de ten-uitvoer-brenging der soort van coup d'état, waarvan men in den laatsten tijd sprak, en zulks veel vroeger dan men verwacht had.

De Cortes zouden ontbonden, eene nieuwe Grondwet aan de goedkeuring van het volk onderworpen en eene nieuwe dictatuur geproclameerd zijn; maar men zegt niet ten voordeele van wien.

Men blijft van verschillende zijde volhouden, dat de geallieerde maritime mogendheden steeds de hoop blijven koesteren, dat Spanje een contingent troepen zal leveren voor den oorlog tegen Rusland. Dat verlangen, zegt men, zou kunnen worden bevredigd, na de verwezenlijking der hierboven vermeldde gebeurtenissen.

De laatste beweging der carlistische partij in de berges van Catalonia, wordt te Madrid als van zeer ernstigen aard beschouwd.

Er zijn brieven ontvangen uit Bombay, van 26 en van Hong-Kong van 10 Junij, door de Indische mail aangebracht, waarvan de aankomst een paar dagen geleden door den telegraaf vermeld werd. De berigten uit Britsch-Indië zijn eigenlijk van weinig belang; zij bewijzen dat in dit land de meest volmaakte rust heerscht, terwijl Europa door de oorlog in moeijelijkheden gewikkeld is. Zelfs de expeditie van den brigadier Chamberlain die in last had om de in de vallei van Meeransee steeds tegen de bevoegde magt oproerige bevolking teregt te zetten, te Kohat teruggekeerd, na volbrenging zijner zending zonder een man verloren te hebben.

Maar niet aldus is het in de gedeltes ten noordwesten van Indië gelegen. De generaal Junij, eerste minister van den Koning van Nepoul, Bahadoir, dezelfde, die eenige jaren geleden eene reis naar Parijs en Londen deed, is thans binnengerukt aan het hoofd eens legers van 100,000 man en 50 kanonnen.

Den 6 April heeft hij Ihoonga bezet, op 22 dagreizen afstand der grenzen van zijn land. Na een wapenstilstand van een paar dagen, door den Groot Lama verzocht, zijn de vijandelijkheden hervat, en den 21 Mei moesten de Thibetaren eene geduchte nederlaag ondergaan, welke, naar men zegt, gevolgd werd door de aanhechting van het voornaamste gedeelte van hun grondgebied bij dat van Nepaul.

De groote Lama heeft vele pogingen aangewend om de inval te verhinderen; maar zijne strijdkrachten mochten wijken voor die des vijands, zoo wat getalsterkte als daanigheid betreft, en op de hulp van China is ook te rekenen. In dien stand van zaken dacht men te gale elk oogenblik het berigt der inneming van Lha, hoofdstad van Thibet, te vernemen, en men was zeer verheugd, dat de militaire eerzucht van Junij Boudour zoowel als zijne dorst naar grootheid in de inneming van Thibet verzadiging kon vinden. Honderd duizend Nepoulianen, door een vermetel en weinig nauwgezet hoofd aangevoerd, hadden het koloniaal gouvernement in groote moeilijkheden kunnen wikkelen.

In het Noord-Westen is alles rustig, zelfs te Boudour en Khiva.

Te Coboulistan is Kehun Dill, broeder van Dost Mahomed en gouverneur van Condahar, overleden, op een oogenblik, dat hij eene zamenspanning tegen het leven van den broeder smeet, om hem van den troon van Caboul te verdrijven. De zaam-ezwoorenen zijn ter dood gebracht, bevel van den Kan, die in de beste verstandhouding tot de Engelschen, zijne nieuwe geallieerden.

Indien de algemeene toestand goed blijft, dacht men dat na de regenbuijen eene groote krijgsmagt voor Egypte worden gevonden, voor de Krim bestemd, of wat waarschijnlijk is voor de golf van Persie, ten einde in het bezit van Karraek en Bourhere te stellen: beide rijke bezittingen voor het geval, dat het hof van Teheran zich ten gunste van Rusland verklaren en die mogendheden ondersteunen mogt, door het zenden van een leger naar Klein-Azie.

De correspondentie uit de haven van China behoeft niets belangrijks, wat niet reeds door den telegraaf vermeld.

FRANSCH POST.

III. KK. MM. keeren dit jaar niet naar Biarritz. — Een droevig ongeval, welke onder zeer buitengewone omstandigheden plaats had, heeft eene achtenswaardige familie te Solleville-lès-Rouen diep getroffen.

De heer des huizes verwachtte met ongeduld een bezoek van meest dierbare vrienden, die hij sedert achttien jaren niet gezien had en die denzelfden dag per spoor trein te Rouen komen. Op eens ziet hij hem binnen treden, wiens hand hij zoo zeer verlangd had om hem de hand te drukken. Op hetzelfde oogenblik reikt de reiziger hem de hand toe en zonder een woord gemit te hebben valt hij dood neder. Aanvankelijk kon men dit ontzettend ongelukkig geval niet gelooven; men zond onmiddellijk naar een geneesheer, maar deze vermogt niets anders dan te constateren dat de ongelukkige aan een hevigen aanval van beroerte was overleden.

— Bijna geheel de Ottomanische legatie te Parijs is in chef te gemoet gegaan, die in Frankrijk verwacht wordt.

— Men spreekt van eenige teekenen van eene verandering te Straatsburg en te Marseille.

— De zaak van het geheime genootschap wordt nog niet gezet. Het zijn steeds dezelfde utopiën: verdeling der landen, ontbinding van het leger, enz. enz.

— Het gerucht der in-lichtenis-neming eens

van Pianori te Jersey, bevestigt zich; hij zou uit Amerika gekomen zijn en het voornemen gehad hebben zijn broeder te overtuigen. Wellicht is dit echter slechts een vermoeden, maar aahleiding der verwantschap met den woordenaar Pianori.

De voorbereidselen tot de ontvangst der Koningin van Engeland worden geregeld voortgezet. Wonderen worden vernield omtrent het feest, dat te Versailles zal plaats hebben: bal in de fraaiste zaal van het paleis, souper in de schouwburgzaal, illuminatie in het geheele park, wandeling met fakkellicht in de historische galerijen, enz.

De heer Ch. Matharel de Fiennes blijft belast met het quilleton van de Siecle.

Prins Napoleon heeft den 2den dezer de landbouwvoortbrengselen der tentoonstelling van de 3de klasse bevestigd.

Twee officieren, wier namen geschiedkundige beroemdheid bezitten, de heeren Grammont en de Cahannes, zijn te Konstantinopel overleden, ten gevolge der wonden, die zij bekomen hadden.

Binnenland.

Staten-Generaal.

Tweede Kamer.

VERSLAG

over de wet tot regeling van de wijze van beheer en verantwoording van de koloniale geldmiddelen.

(Vervolg van ons No van eergister.)

Het voorschrift om het slot der koloniale begrooting van de Staatsbegrooting van het Rijk voor datzelfde dienstjaar op te nemen.

Vele leden merkten aan dat het voorgedragene de strekking heeft om het stelsel te bestendigen om vermoedelijke baten van de Indische dienst op te nemen onder de middelen tot dekking der staatsuitgaven. Daartegen hadden deze leden veel bezwaar. Men kon die vermoedelijke baten ligt te hoog stellen, en daardoor zou men maar te veel voet geven aan de gevaarlijke strekking om 's Rijks finantien meer en meer afhankelijk te maken van de baten der koloniën. Ook daarom keurde men het stelsel af, om het gesaamde batige slot van de koloniale geldmiddelen altijd voor het gekoördte bedrag der inkomsten op te nemen.

Voorts werd aangevoerd het volgende opgemerkt: Vooreerst, heeft het voorschrift de verplichting mede om de rekening van de staatsuitgaven en inkomsten niet af te sluiten vóór dat de koloniale rekening gesloten en goedgekeurd zou zijn. Dat dit verband noodig zou zijn kon men niet inzien; integendeel, het kon ligtelijk aantooning geven tot nuttelooze verdraging in het afsluiten der staatsrekening.

Maar ten andere, het ontwerp beveelt dat het slot der koloniale rekening in de Staatsbegrooting zou worden opgenomen; dus elk slot, zoowel elk voordeel als elk nadeelig slot. De bedoeling was, dat de koloniale rekening, zonder eenig onderzoek van de zijde der wetgeving en zonder dat zij eenigen invloed op de vaststelling dier begrooting kan uitoefenen, eenvoudig als uitgaaf in de Staatsbegrooting werd opgenomen! Men vroeg hoe zoodanige bepaling te rijmen is met artt. 119 en volg. der Grondwet. Men vond in dit voorschrift veeleer een nieuw bewijs van de onhoudbaarheid van het beginsel om de wetgeving van allen invloed op het samenstellen der koloniale begrooting uit te sluiten.

Vo. Het beginsel om alleen de netto opbrengst van den verkoop der koloniale voortbrengselen onder de inkomsten op te nemen. De meerderheid keurde dit beginsel af. De heilzame regel om het bedrag van alle inkomsten onzuiver te samen en de kosten tot het verkrijgen dier inkomsten behoevend, in uitgaaf te brengen op de begrooting, behoorde zonder uitzondering te worden toegepast. Die regel zou, volgens het wetsontwerp, voortdurend in toepassing blijven voor al wat den inkoop der producten betreft; althans men vond geene bepaling die zou kunnen doen denken, dat men dienaangaande het tegenwoordig aangenomen stelsel dacht te verlaten. Maar was het dan niet zonderling dat men een juist tegenovergesteld beginsel wilde aannemen voor den verkoop? Wat zou het gevolg zijn? Dat de wet geenen waarborg hoegenaamd opleverde tegen de mogelijkheid om andere uitgaven, dan die inderdaad onder de onkosten van vervoer en verkoop behooren, onder die onkosten te rangschikken. Men wees ook hier op de wijze waarop thans nog een bedekt subsidie aan de Maatschappij van Weldadigheid wordt verleend door middel van de levering van koffijzakken.

Sommigen meenden dat het hoogst moeilijk zijn zou voor die onkosten eenen post in de begrooting te brengen. Zij meenden dat het bezwaarlijk zou zijn de Nederlandsche Maatschappij in regstreekse betrekking tot de Rekenkamer te brengen. — Men antwoordde daarop dat die betrekking blijkbaar toch reeds door art. 17 van het ontwerp werd in het leven geroepen. Indien dit overigens bezwaar mocht vinden, er zonde middelen door de wet kunnen worden aangewezen om het te ontgaan. Men meende voorts dat de hindernissen vooral te zoeken waren in het wisselvallige van het bedrag der uitgaven, en in het moeilijke eener toereikende specificatie, en in het bezwaar om de gewone regelen van comptabiliteit daarop toe te passen. Geen dier bezwaren werd onoverkomelijk geacht. Men kon zeer goed een zeer ruime en alles omvattende specificatie van de onkosten in de begrooting opnemen, en daarbij zelfs eenige ruimte voor het doen van andere, niet gespecificeerde uitgaven overlaten. Eene vaste

som, die niet overschreden mogt worden, behoefde niet eens in de begrooting te worden opgenomen. Men kon dit doen, zoo men wilde; maar men zou dan toch, gelijk van zelf sprak, aan de Reg. vrije hand moeten laten om die som, zoo noodig, te overschrijden: even als men haar facto vrije hand liet in de uitgaven wegens het perceptieloon van de ontvangers der belastingen, waar dit percentsgewijze wordt berekend: ook die post der begrooting kan ea moet straffeloos overschreden kunnen worden, wanneer de opbrengst der middelen de raming overschrijdt. Maar het uit-trekken van eene vaste som op de begrooting is ook niet noodig; men zou het bedrag percentsgewijze kunnen berekenen over het geraamde bedrag van de opbrengst der veilingen, en aan de Regering volle vrijheid door de begrootingswet geven, om die som, zoo noodig, te verhoogen. Men kon zelfs eenen enkelen membriefpost op de begrooting uittrekken; het was hier niet zoo zeer te doen om de bepaling van het bedrag van een maximum der te doene uitgave, als om de omschrijving van den aard der uitgave in de begrootingswet. Indien de gewone regelen van comptabiliteit op deze uitgaven niet van toepassing konden zijn, de wet kon er andere stellen. Regels zullen niet ontbreken: integendeel, de Regering spreekt zelve in haar voorstel (art. 2 en art. 40) van eigenaardige en bijzondere regelen, die ten deze, maar door haar alleen, en niet door de wet, gesteld zullen moeten worden. Zij stelt zelfs voor (art. 43) op de verkoop der producten over te leggen, aan de verevening van de Algemeene Rekenkamer te onderwerpen. In het stelsel der Regering zelve derhalve is niets dat beletten kan om den gewonen en beteren weg ook ten aanzien van de onkosten op den verkoop en vervoer van de koloniale producten te volgen, behoudens die uitzonderingen die de aard der zaak vorderde, en waarvan men de grondbeginselen althans in deze wet kan opnemen.

Men drong er derhalve op aan dat hieromtrent een ander beginsel mogt worden gevolgd. Men meende dat het voorgestelde ten gevolge zou hebben om alle handelingen tusschen de Regering en de Nederlandsche Handel-Maatschappij aan het oog der wetgeving te onttrekken: eene aanmerking die des te meer klemde, wanneer men lette op art. 44, waarin bepaald wordt dat allen het verslag door den Minister van Koloniën aan den Koning te doen wegens dezen tak van beheer, aan den Staten-Generaal zal worden medegedeeld, ter kennismeming, maar niet de rekening en evenmin enig verslag dat de Algemeene Rekenkamer daarover wellicht zou willen opmaken. Men zou dus in het stelsel der wet, van de geheele zaak niets meer vernemen, dan hetgeen de Minister van Koloniën, die dit geheel beheer onder zijne leiding heeft, zou goedvinden in zijn verslag op te nemen.

So. Het ontbreken van onderscheidene nuttige voorschriften betrekkelijk de inrigting der begrooting. Men vindt alleen de bepaling, «dat alle herkenbare inkomsten en uitgaven in de begrooting moeten worden opgenomen.» en voorts het in artt. 2, 3, en 4 herhaald voorschrift, «dat de uitgaven wegens materieel en personeel behoort afgescheiden moeten worden voorgedragen; dat de subsidien, gratificatiën, onderstandsgelden en dergelijke uitgaven uitdrukkelijk op de begrooting moeten worden vermeld; dat waar het uitgaven geldt voor groote werken, die niet in één jaar kunnen worden voltooid, het cijfer der geheele uitgaaf binnen 's lijns worde uitgetrokken, en het deel daarvan dat in het betrokken dienstjaar zal worden gekweten in de begrooting worde opgenomen; dat er een artikel voor onvoorziene behoeften in de begrooting zal worden opgenomen; een voorschrift, dat uit den aard der zaak bij het ontwerp der inrigting van de begrooting te huis behoort.

Wat voorts de hier behandelde artikelen betreft men merkte daaromtrent nog het volgende aan. Artt. 3 en 4 werden vrij algemeen als zuiver reglementair beschouwd, en althans overtollig, omdat hun inhoud nagenoeg eensluidend is met art. 2. Het schijnt overbodig door de wet aan te wijzen waar en door wien de begrooting moet worden ontworpen. Althans spreekt het wel van zelf, indien er eene algemeene begrooting zijn moet; dat de Minister van Koloniën, en niemand anders, die opmake. Artt. 5-7, zoo zij noodig waren, zouden met minder woorden het verlangde voorschrift kunnen geven, door eenvoudig te zeggen, dat de Koning, den Raad van State gehoord, de begrooting vaststelt.

Sommige leden vroegen waartoe de plaatsing van de begrooting in het Staatsblad strekken moest? Het Staatsbl. behoort alleen verordeningen te bevatten, die hier te lande verbindende kracht hebben. Deze opvatting in de Staats Ct. is genoegzaam voor de publiciteit, naar hulle meening. Andere leden daarentegen achtten de opname in het Stbl. noodig en nuttig. Doch zij vroegen, welk nut dit voorschrift hebben zou, indien de veranderingen en bijvoegingen, waarvan in artt. 8 en 11 gesproken wordt niet, even als die in art. 12 vermeld, in het Stbl. moeten worden opgenomen.

Men wees er voorts op dat, in het stelsel der wet, geene voorziening was gemaakt voor het geval dat of de Raad van State een ongunstig advies uitgebragt, of dat de Koning zich met de gedane voordragt niet vereenigde. De zaak kreeg nu het aanzien als of de wet de goedkeuring en aan den Raad van State, en aan den Koning uitdrukkelijk voorschreef.

(Vervolg hierna.)

Gravenhage, 24 Augustus 1854.

Bij koninklijk besluit van 2 Augustus, no. 78 zijn tot het maken eener visschipsplaats voor schepen in de Vecht, onder Lanveecht, gemeente Utrecht, ten algemeenen nutte, in het publiek belang van den Staat, onteigend, eenige eigendommen, die aangeduid zijn in het plan en op de kaart, welke tegevoolge art. 12 der wet ter inzage hebben gelegen.

Bij koninklijk besluit van 2 Augustus, no. 80 is goedgekeurd eene wijziging van het Reglement op de uitoefening der Groote of Zontharing-visscherij voor de provincie Holland.

Deze wijziging luidt aldus: I. Art. 51 wordt vervangen door het volgende artikel: «An de stuurlieden, ter zontharingvarende, wordt verboden, vóór den 20sten Augustus eenigen haring te steunen of ongekakt aan te brengen, blijvende de uitoefening dier visscherij onder toezigt en gezag van het collegie voor de groote visscherij, zoo als dat bij dit reglement is bepaald, en wordt art. 30 van de reglementen op de kleine of verscharring- en kustvisscherijen in de provincien Zuidholland en Noordholland, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 22sten Augustus 1848 (Staatsblad no. 36 en 37), voor zoover betreft het reglement der provincie Zuidholland, met de wijziging van dat artikel, vastgesteld den 20sten Julij 1854, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van 5 September 1854, no. 91, op de visscherij van toepassing verklaard.»

II. De eerste zinsede van art. 66 wordt ingetrokken.

Z. M. heeft den heer Mr. G. J. H. Buitinga, wiens thans ontvanger der registratie en domeinen te Zuidhorst, benoemd tot inspecteur van de 3de klasse bij voornemende administratie.

Z. M. heeft verplaatst de ontvangers der registratie en domeinen, als: den heer J. L. Becking, van Oud-Beijerland naat Almelo, en den heer C. D. Roëll, van Tholen naar Oud-Beijerland.

Z. M. heeft aan de commissie uit de Provinciale Staten van Noordholland, belast met het onderzoek der zaak betreffende de verbetering der haven te Colhorn, magtiging verleend om na het sluiten der Staten-vergadering hare werkzaamheden voort te zetten.

* Morgen zijnde de verjaardag van H. K. H. de Kroonprinses van Zweden en Noorwegen, oudste dochter van H. K. H. Prins en Prinses Frederik, zal er ten drie ure in de Maliebaan groote parade worden gehouden, en eerst des avonds ten 7 ure zal de gewone muziek voor de Societeits-lent in het Bosch plaats hebben.

* De heer Lightenveld, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van het Nederl. Hof bij dat van Frankrijk, die zich met zijne familie op zijn buitengoed nabij de residentie bevindt, zal aanstaanden Dingsdag, naar Parijs terugkeeren.

* De heer de Belmont, Minister-resident van de Vereenigde Staten van N. Amerika bij het Nederl. Hof, zal omstreeks de half-dezer maand, met zijne familie de residentie verlaten en zich naar Duitschland begeven, om daar de baden te gebruiken.

* In de residentie zijn aangekomen, en aan het hotel de Bellevue, afgeslapt, de heeren A. Wornau en W. Stuter, beide komende van Petersburg.

Den 2 dezer overleed te Roozendaal, nabij Arnhem, de heer F. A. Guicherit, ridder der Militaire Willemsorde, gepensioneerd Generaal-Majoor.

Zr. Ms. korvet met hulp-stoomvermogen, Medusa, kapluit ter zee van Maleghem, welke bodem belangrijke veranderingen heeft ondergaan, zal binnen kort eenen nieuwen profreis van Vlissingen naar het Naguwe Diep ondernemen; men vleit zich, dat het schip thans meer aan zijne bestemming zal beantwoorden.

Naar men verneemt, zal bij gelegenheid der inwijding van de herbouwde Synagoge te Amsterdam, eene nieuwe cantate, gedicht door de heer A. de la Ville en gecomponeerd door den heer A. Berlijn, onder directie van den componist worden uitgevoerd door leerlingen van de Israëlitische Armentschool, van het Seminarium en van het Weezengesticht. (H. B.)

Voor eenigen tijd heeft zich de zending van Lennep, zoon van den Nederlandsche consul te Smyrna, in dienst van het Amerikaansche zendelingen-genootschap begeven, en zich op den post Tokat (Klein-Azie) gevestigd, waar hij in een geschikt lokaal eene Theologische kweekschool zal oprigten.

Uit Wageningen wordt geschreven: dat aan den gemeenteraad aldaar mededeeling is gedaan van eene missive van den Directeur van het Kabinet des Konings, dd. 22 Julij II, waarbij wordt kennis gegeven, dat Z. M. een bepaald onderzoek zoude instellen, omtrent de vroeger in dit blad medegedeelde zaak van den Grubbendijk, en dat Z. M. voorerst niet in de gelegenheid was, de commissie, welke uit den raad, benoemd is, te ontzagen.

De onweders; soms vergezeld van vreeselijke hagelbuien, zijn nooit, voor zooveel men weet, menigvuldiger geweest dan in dezen jare, en wel over de gansche aarde, in Hindostan in April en Mei, van de Himalayas tot naar Ceylon; Europa en Noord-Amerika voornamelijk in Mei en Junij. De maand Julij is merkwaardig door eene reeks van onweders, die van het Scandinavisch vaste land af in zuidwestelijke rigting over het Deensche en Nederlandsche Rijk en het daar tusschen gelegen grondgebied troffen. De dorren die het vreeselijk bezocht werden, waren streken van

Noorwegen en Zweden, de westhelft van Jutland, de westzijde van Sleeswijk-Holstein, Groningerland, Friesland en Brethe. Deze togt van onweders onthaalde op zijne baan van Scandinavie naar het Engelsche kanaal zijn electrick vult op zijnen westelijken rand. Op de westkusten en in de middelstreek van Jutland en Sleeswijk was hij veel liever dan aan de Oostzijde. In de omstreken van Hamburg daarentegen heeft men gedurende de maand Julij geen onweder gehad, ofschoon er geen dag zonder dukkende warmte verliep. Op verscheidene plaatsen heeft de bliksem brand veroorzaakt, menschen en vee gedood. Ook daardoor zijn al die onweders merkwaardig.

Amsterdam, 3 Aug. Wij vernemen met leelwezen dat sedert eenige dagen, dagelijks enkele gevallen van cholera hier zijn voorgekomen. (Arnh. Ct.)

Arnhem, 3 Aug. Uit het programma van de vergadering der Duitse landhuishoudkundigen, welke van den 27sten Aug. tot den 1sten September 1855 te Kleef zal gehouden worden, verneemt men o. a. het volgende:

Het is de 17e vergadering van dien aard. Na die, welke in 1853 te Neurenberg gehouden werd, is goedgevonden, de stad Kleef voor de eerstvolgende aan te wijzen.

De volle zittingen worden in de groote zaal van het raadhuys gehouden, en voor de zittingen der sectien zijn afzonderlijke lokalen bestemd.

Tot de onderwerpen, welke behandeld zullen worden, behoort ook dat, hetwelk in de volgende vraag begrepen is. Langs welken weg is de vorming van den boerenstand op het zekerste te bereiken? Hoe hebben zich de beginselen, bij de oprigting van landbouwscholen ten gronde gelegd, bevestigd, inzonderheid ten opzichte van de practische bezig-houding der kweekelingen, en op welke wijze kan de inrigting van landbouwscholen door de landsregeringen ten krachtigste bevorderd worden?

Ten aanzien der bemesting van de landerijen zijn onderscheidene vragen ter beantwoording voorgesteld.

Betrekkelijk de vee fokkerij wenscht men onder anderen te weten: 1 hoe de aankweeking van kalveren bij bloote stalvoeding is door te zetten, om goed melkvee te verkrijgen? 2 in hoe verre de inenting van het rundvee als behoudmiddel voor de longziekte is te beschouwen.

Voor de bûschwetenschap wordt o. a. gevraagd of het niet raadzaam zoude wezen grotere beplantingen van de snel groeiende gemeene akazie (*robinia pseudacacia*) aan te leggen, daar deze houtsoort, wegens hare bijzondere hardheid en duurzaamheid, voor de leggers van spoorwegen zeer geroemd wordt en ook tot andere nuttige doeleunden is dienstbaar te maken.

Onder de technische vragen behoort ook deze: welke hindernissen staan der algemeene verbreiding der bierbrouwerij naar Beijersche methode in den weg, inzonderheid in Noord-Duitschland? (Arnh. Ct.)

Goos, 2 Augustus. In de gemeenteraads-vergadering van gisteren is ingekomen een voorstel van de vaste commissie voor het finantie-wezen, om met 1o. Januarij e. k. af te schaffen de gemeente-belasting op het gemaal van tarwe, die jaarlijks f 15,000 opbragt, en deze te vervangen door hoofdelijken omstap, op nader te bepalen grondslagen. Terwijl al verder is medegedeeld, dat de inrigting van het telegraaf-kantoor voltooid is, zoodat men hoopd hetzelfde binnen kort geopend te zien.

Hertogenbosch, 3 Aug. Gisteren overleed op den huize *Beukenhorst*, onder de gemeente Vught, de heer V. A. van Rijkevorsel, in leven ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw. Van af de instelling in 1814 tot 1848 was hij lid der voormalige Prov. Staten van Noordbrabant, en van af de oprigting hier ter stede tot aan zijnen dood was hij president der vereeniging van den *H. Vincentius à Paulo*, welke vooral aan zijn bestuur haren bloei te danken had.

Ten vorige jare mogt hij het genoeg smaken zijne gouden bruikof te vieren, doch niet lang meer was het hem gegund zich in het bezit zijner waardige, alom, vooral door de armen, beminde echtgenoot te verheugen. Vrouwe Theodora Maria van Lanschot, overleed den 4en December II. Hij was een der aanzienlijkste ingezetenen onzer stad, door iedereen geacht en bewaard, en vooral ook om zijne mildadigheid wordt hij door de behoeftigen als een weldoener diep betreurd.

's Bosch, 2 Augustus. In het Molenaars koffijhuys bij van Thienen op de Pensmarkt alhier is, naar men vernemen, te zien, een kalf van 8 dagen hebbende vier neugaten, twee tongen, en twee keelstrotten, wij twijfelen niet niet of vele nieuwsgierigen zullen dit dier gaan bezichtigen. (N. B.)

Ingezonden Stukken.

Mijnheer de Redacteur!
Met veel genoegen las ik in uw blad van heden het ingezonden stuk van *Veritas*, maar wijzen het snot daarvan bestaat eene en andere bedenking, die ik gaarne in het midden brengen wil.

De belanghebbenden worden opgewekt, om door gemotiveerde adressen hunne bezwaren tegen ontworpen plaatselijke verordeningen kenbaar te maken of met hunne zaak-kennis den Raad *tijdig* voor te lichten. Nu is het onmogelijk voor het publiek, om met die verordeningen eerder bekende te worden dan nadat zij reeds door den raad zijn aangenomen; en het worden zij openbaar gemaakt. Zoo hier plaats met wetsontwerpen geschiedt en ook in andere

gemeenten met ontwerp-verordeningen gebruikelijk is, dat zij namelijk vóór de heraadslapingen worden openbaar gemaakt of verkrijgbaar gesteld, dan zou elk ingezetene in de gelegenheid zijn, zijne bezwaren in te brengen. Nu komen de adressen als voorgaand na den maaltijd.

Zoo er bij den raad bezwaar bestond tot die tijdige openbaarmaking der ontwerpen: er ware nog een middel, dat misschien wel even doeltreffend was, wanneer het verordeningen betrof, die het fabriekwezen of den handel aangaan. Waartoe verleent de Raad eene toelage uit de gemeentekas aan de Kamer van Koophandel en Fabrieken, indien hij niet de overtuiging heeft van het nut eener zoodanige instelling, om gehoord te worden, als in zulke gevallen de nijverheid aan zekere bepalingen in het algemeen belang moet worden onderworpen? Nu blijkt uit het Bijblad, dat de Kamer heeft *gepraagd*, om daarop te worden gehoord, waarom niet die vraag voorkomen, door hare voorlichting te vragen, omdat toch de vaststelling niet aan het advies der Kamer verbonden is? Dat middel is te meer aanbevelenswaardig omdat de commissie uit den raad, met het ontwerpen van zulke verordeningen belast, daargelaten nog de vraag, of die taak niet eigenaardig behoort bij de commissie tot het ontwerpen van Strafvorderingen, niet bijzonder gelukkig is zamengesteld. Wat toch weet een doctor, een professor in de schéikunde en een advocaat, (die misschien goed voor de redactie is, ofschoon de lange volzinnen en breede omschrijvingen niet uitermate getuigen voor een beknopten en bevattelijken wetstijl), wat weet zulk een personeel van politieverordeningen? Zoo zij de bevordering der openbare gezondheid uitsluitend betreffen, men kon er vrede mede hebben; maar om over het hangen van garen en andere grondstoffen of voorwerpen uit de fabrieken over bruglenningen, te kunnen oordeelen, moet men toch meer kennis en ervaring bezitten, dan gewoonlijk op de studeerkamer of in de doctorskoets verkregen wordt. En nu komt er nog iets bij wat niet het minste bezwaar is: ongelukkig is dat personeel algemeen bekend als bijzonder partijdig, zoo dat minder het algemeen belang dan wel persoonlijke sympathie of antipathie geldt, partijgan-gers zijn ongelukkige wetsontwerpers en daarom moet de Raad dubbel voorzigtig zijn, en elk voorschrift, dat hem ter vaststelling wordt aangeboden, naauwkeurig wegen en immer den weg openstellen, om te komen tot de wetenschap, of er ook iets achter zit en eene adder onder het gras schuilt.

Als *Veritas* een niet overdrevene schildering geeft van den tegenwoordigen toestand van Leijden mag niet vergeten worden, dat partijzucht de hoofdoorzaak daarvan is en die kanker aan haar bloei en welvaart knaagt. Het raakt ook nu weder een *beginsel*, en dat beginsel dreef ook mij om de zaak in het ware licht te stellen en de poging om te waken voor de belangen van het fabriekwezen, te ondersteunen langs een weg, dien gij, Mijnheer de Redacteur, ook door de opneming van dit artikel, wel zult willen openstellen.

Leijden 3 Aug. 1855. SINCERUS.
NB. Ik zie uit de *Leijdsche Courant* van heden, dat de raad morgen, Zaterdag, moet beslissen, of aan de vraag der Kamer van Koophandel zal worden voldaan.

Aan de Redactie der «Grondwet!»

Mogten wij ons verheugen in het, door de Volksvertegenwoordiging, gehuldigd beginsel van afschaffing der verderfelijke accijnzen, geopenbaard door de afschaffing der hatelijke, tijd een welvaart vernietigende belasting op het gemaal, en daarin zien een stroven van den minister, om, dan eindelijk eens, de eerste beginselen der wetenschap toe te passen op het Staatsbestuur; mogten wij ons verblijden aan den eenen kant in het gevolgd zien van deze heilrijke wet door reeds vele gemeente-besturen, en was het spreekwoord op Nederland toepasselijk bevestigd: *«beter laat dan nooit»*, zoo moest het aan den anderen kant ons treffen te zien dat andere gemeente-besturen met het overnemen dezer wet, hun belastingstelsel slechts van vorm veranderden, om het wezen en den aard van het oude afgesleten verderfelijke en doodende stelsel te behouden.

Het is niet de *vorm*, die de wet verandert maar de *geest*. In den gemeenteraad te Dordrecht zagen wij voordragen de afschaffing van den accijnzen op het gemaal, en dit moest een aangenaam gevoel bij ons opwekken; maar tevens zagen wij daarbij overgesteld hetzelfde oude systeem, maar in een anderen vorm en dat moest ieder bedroeven. Men zegge niet, welnu wat kon men meer doen: de accijnzen, de cacubemur van de ahangars der gezonde theorie is afgeschafte? Het is waar; maar het is niet de afschaffing zelve, die het nut aanbrengt, indien er een surrogaat voor wordt opgeworpen, dat op hetzelfde beginsel steunt.

De strekking toch moet niet zijn, om van de *Scylla* in den *Charebdis* te vervallen, maar om beide te ontvlieden; en is dat gedaan door het Dordrechtsh gemeente-bestuur? wij zeggen *neen*.

Wat anders namelijk had die afschaffing op het oog, dat gelijkmatige verdeling van de te dragen uitgaven, en verlichting van de gedrukte, zoogenaamde mindere klasse van burgers.

Eene belasting te heffen naar het verbruik der noodzakelijke middelen van levens-onderhoud is slecht in theorie, slecht in praktijk, en daarom wordt zij afgeschafte door de Regering, wie daarom alle lof verdient.

En nu zien wij, dat een Gemeente-raad, hoewel de afschaffing aannemende, het gevolg, evenwel de theorie, het kwaad zelf, behoudt.

Men stelt immers voor, om de ingezetenen te verdeelen in 3 klassen: 1o. allen tarwe gebruikende; 2o. uit tarwe en rogge voedsel nemende; 3o. in eene, die niet van rogge tot haar brood gebruikt. De verdeling is goet; men twijfelt er niet aan. Maar deze verhouding aan te nemen als maatstaf voor een hoofdelijken omslag is slecht; want het is geene verhouding te zeggen dat een rijk man slechts zooveel behoefte te betalen, als drie armen. De arme kan niet betalen, hij moet niet betalen in de kosten waarvoor de rijke bijna alleen profijt trekt.

Ook schijnt men hier te hebben vergeten, dat de welgestelde burger betaalt van hetgeen hij overhoudt, dus van zijn rijkdom, en de arme van zijne dageliksche verdiensten; dus van hetgeen hij niet kan ontbeeren, om zijn schaam leven te houden. De rijke geeft drie gulden minder toefraaijing uit, de arme lijdt anderhalf dag honger; ziet men het beginsel door den Dordrechtshen gemeenteraad gehuldigd?

Treurig is het voorwaar, dat, terwijl de algemeene Regering *ab une parte* opbouwt, de bijzondere besturen *ab altera parte* afbreken.

Het is dus te hopen, dat de Prov. Staten van Zuid-Holland in hunne bemoeijingen omtrent het belasting-wezen de regel *specialia generalibus derogant* hier ten minste niet zullen toepassen.

Utrecht, 3 Aug. 1855. W. F. S.

Correspondentie.

Het stukje uit Utrecht, geteekend *Kris Kras*, kan geplaatst worden, omdat eenige woorden zoo onduidelijk zijn geschreven, dat wij ze niet lezen kunnen.

Publieke Vermakelijkheden.

Kon. Fransche Schouwv., Maandag 6 Aug. 7 1/2
PAUL ET JEAN, vaudeville en 2 actes; LA TIRELIEU, vaudeville en un acte; LE MARCHAND D'IMAGES, chansonnette, et LA FILLE TERRIBLE, vaudeville en un acte.

Advertentien.

Voor de bezoekers der Parijsche Tentoonstelling heeft het Verkoophuis de PLAN-GUIDE of W. wijzer van het Nijverheidspaleis en van het Paleis Schoone Kunsten. Men vindt daarop den Platten Grond van de *rez-de-chaussée* en van de gallerijen; op een duidelijke aangewezen de verschillende nationaliteiten de rangschikking der artikelen.

Eene kleine studie derzelve voor de afreis. *à la reposée*, zal den reiziger van groot nut zijn, daar in het gewoel der groote wereldstad welligt den daartoe niet meer vindt.

Reiskoffers, Reiszakken, Toiletstijfjes, Scheerders Spoorwegtasohen, Spoorwegflessohen, Chemin-de-Hoedendozen, Parapluis- en Stokkonkokers, Toiletzeepen, Haarolien, fijne Odeurs, nieuwe Zakken, Wandelstokken, Parapluies, Parasols, Regenjas, Regenmantels, Reispetten, kleerschuijers, Haarschuijers, Nagel- en Tandschuijers Indispensables en vele andere reisenboudigheden.

VERKOOPHUIS AMSTERDAM. (90)

Prijs-Courant der Effecten.

AMSTERDAM 3 Augustus 1855.

Nederland. Pct.		Rusland. Pct.	
Ned. W. Schuld.	2 1/2	68 3/4	2 1/2
Dito Certificat.	3	75 3/4	5 3/4
Dito Dito	4	98 1/2	1/2
O. I. Leening.	4	90 1/2	
Amort. Syndic.	3 1/2		
Hand.-Maats.	4 1/2		
Belgie.			
Certificaten.	2 1/2		
D° Rothschild.	2 1/2	51 1/2	
Frankrijk.			
Obligatien.	3		
Spanje.			
Nieuwe	1 1/2	1	1 1/2
Dito Baitenl.	3	88 1/2	
D° Binnenl.	3	81 1/2	
Bew. Sp. Com.	4 1/2		
Amort. Schuld.			
Portugal.			
Londen nieuwe.	3	39 1/2	1/2
Dito uitgest.	4		
Mexic., te Lond.		3 pot.	21 3/4
Lond. Onb.		18 1/2	dito Uitg. 7 1/2
			7 1/2
			8 1/2
			4 1/2
			78.
			21 3/4
			5
			101 1/2
			84 1/2
			5
			4 1/2
			79 1/2
			5
			4
			78 1/2
			5
			4
			82 1/2
			6
			6
Polen.			
Obligatien			4
Oostenrijk.			
Metalliek			5
Dito bet. Amst.			5
Dito Nation.			5
Dito 1847			2 1/2
Dito 1851/1852			2 1/2

Onze fondsenmarkt was heden over het geheel zeer meerd, inzonderheid in Holl., Spaansche en Oostenrijksche fondsen, welke allen bij zeer levendigen handel betaald waren. In Grenada's werden de kooporders voortgeset, derzelve prijzen merkbaar verhoogd.